

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска
Національного університету «Одеська морська академія»

ВРАХОВАНИЙ ЕКЗ. № 54

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Педагогічною радою ВСП
«Морехідний фаховий коледж
Ім. О.І. Маринеска НУОМА»

Протокол № 3
від «27» грудня 2021р.

Начальник
Олександр САБУРОВ

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію контролю якості освітнього процесу
та підготовки фахівців
Відокремленого структурного підрозділу «Морехідний фаховий коледж
ім. О.І. Маринеска Національного університету «Одеська морська
академія»

Одеса
2021

Розглянуто:

- Заступником начальника Відокремленого структурного підрозділу «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска Національного університету «Одеська морська академія» з навчальної роботи **Андрієм ЧЕБАНОМ**
- завідувачем навчально-методичним кабінетом **Оксаною СОЧИНСЬКОЮ**

Розглянуто та схвалено на засіданні методичної ради Відокремленого структурного підрозділу «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска Національного університету «Одеська морська академія»

Протокол № 3

Від «26» листопада 2021 р.

Голова **Андрій ЧЕБАН**

ЗМІСТ

1 Загальні положення	4
2 Внутрішній контроль	6
3 Контроль якості результатів навчання	8
4 Зовнішній контроль	11

1. Загальні положення

1.1 Положення про організацію контролю якості освітнього процесу та підготовки фахівців (надалі – Положення) у Відокремленому структурному підрозділі «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска Національного університету «Одеська морська академія» (далі – Коледж) розроблене відповідно до: Закону України «Про освіту»; Закону України «Про фахову передвищу освіту»; Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска Національного університету «Одеська морська академія»; «Положення про відділення»; «Положення про циклову комісію»; «Положення про систему управління якістю»; «Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю результатів навчання здобувачів освіти»; «Положення про оцінювання досягнень здобувачів освіти»; «Положення про систему внутрішнього контролю».

1.2 У цьому Положенні використано такі скорочення:

ЕК – екзаменаційна комісія;

МОН України – Міністерство освіти і науки України;

ОР освітній –рівень;

ОП – освітня програма;

ПП – науково-педагогічні працівники.

1.3 Схема контролю якості освітнього процесу та підготовки фахівців у коледжі, його складові зображені на рисунку. Контроль якості спрямований на:

- підвищення вагомості самоконтролю на всіх рівнях управління Коледжу
- урахування вимог та очікувань основних користувачів освітніх послуг Коледжу
- абітурієнтів, курсантів (студентів), працедавців та держави;
- своєчасне виявлення недоліків в освітньому процесі та з'ясування причин, які їх зумовлюють та реалізація заходів щодо усунення цих причин.

1.4 Відповідальними за організацію контролю якості освітнього процесу та підготовки фахівців є:

- на рівні Коледжу – начальник коледжу та заступники начальника за напрямками діяльності;
- на рівні відділення – завідувач відділення;
- на рівні циклових комісій – голова циклової комісії та ПП циклової комісії.

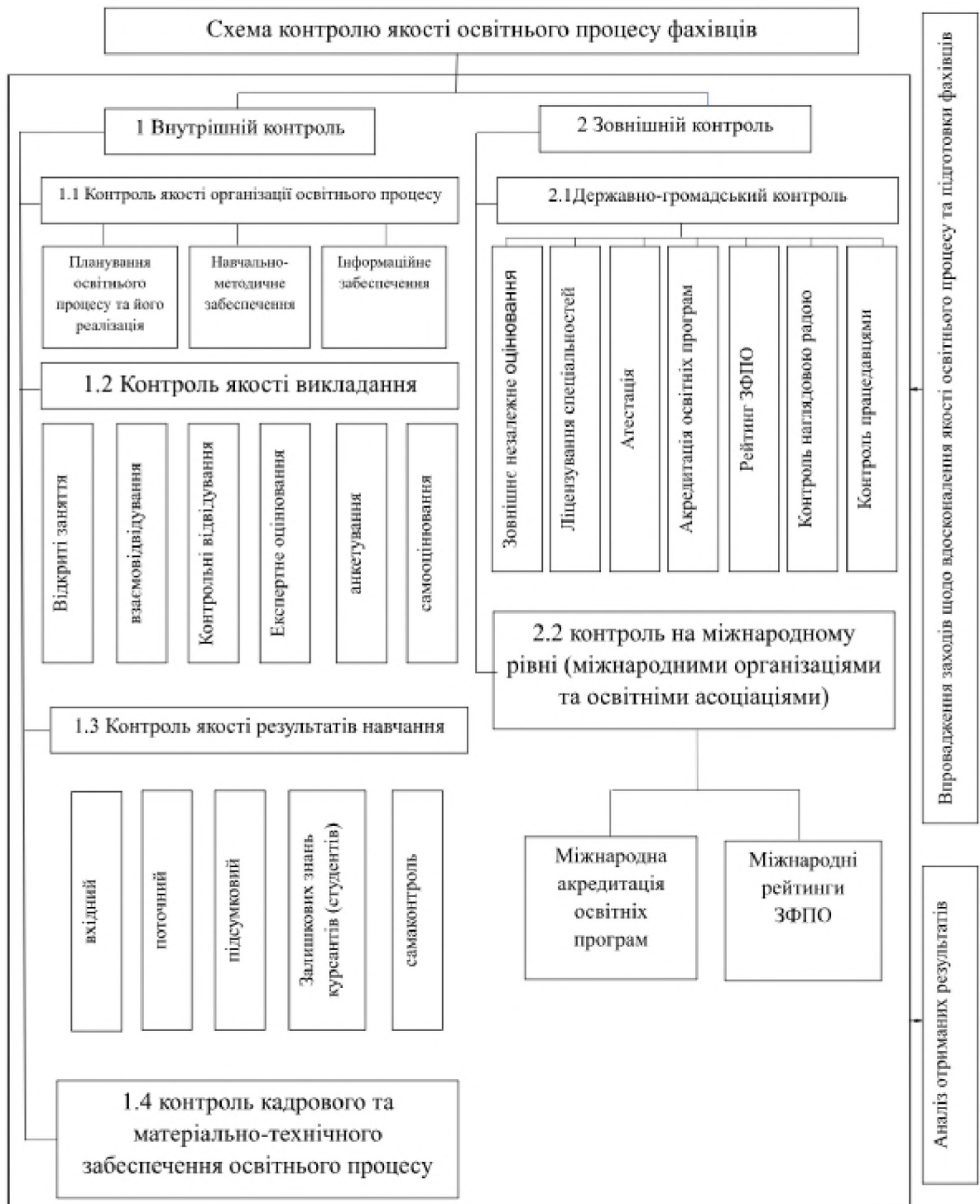

Схема контролю якості освітнього процесу фахівців

2. Внутрішній контроль

2.1 Внутрішній контроль якості освітнього процесу та підготовки фахівців в Коледжі є комплексним та охоплює:

- контроль якості організації освітнього процесу;
- контроль якості викладання;
- контроль якості результатів навчання;
- контроль кадрового та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу.

2.2 Рівні і види контролю якості організації освітнього процесу

2.2.1 Контроль якості організації освітнього процесу охоплює контроль планування освітнього процесу та його реалізації, контроль якості кадрового, навчально-методичного, інформаційного та матеріально-технічного забезпечення.

2.2.2 Внутрішній контроль якості організації освітнього процесу здійснюють на рівнях: коледжу загалом (директорський контроль), відділення, циклової комісії.

Директорський контроль передбачає:

- контроль якості кадрового, навчально-методичного, інформаційного та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу;
- контроль готовності циклових комісій та відділень до навчального року;
- контроль дотримання графіка освітнього процесу, розкладів занять і контрольних заходів;
- проведення директорських контрольних заходів з перевірки знань курсантів (студентів);
- контроль проведення атестації випускників;
- контроль дотримання вимог щодо ведення та збереження навчальної документації.

Контроль на рівні відділень охоплює:

- контроль дотримання ПП та курсантами (студентами) розкладів занять і контрольних заходів;
- контроль формування та виконання курсантами (студентами) індивідуальних навчальних планів;
- контроль організації дослідної роботи курсантів (студентів);
- – контроль ліквідації курсантами (студентами) заборгованостей.

Контроль на рівні циклової комісії охоплює:

- контроль якості навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін;
- контроль відповідності змісту навчальних занять програмам навчальних дисциплін;
- контроль дотримання ПП та курсантами (студентами) розкладу навчальних занять;
- контроль використання активних форм навчання та нових освітніх технологій;
- контроль відповідності форм поточного контролю робочій програмі та змісту навчальної дисципліни;
- контроль здійснення контрольних заходів перевірки знань курсантів (студентів);
- контроль творчої та дослідної роботи курсантів (студентів);
- контроль якості виконання кваліфікаційних робіт;
- контроль дотримання ПП та курсантами (студентами) принципів академічної доброчесності.

2.3 Контроль якості викладання. Рівні і форми контролю.

2.3.1 Контроль якості викладання в у Коледжі є комплексним, рівні та форми такого контролю наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Рівні	Форми					
	Відкриті заняття	Взаємовідвідування	Контрольні відвідування	Експертне оцінювання	Анкетування	Самооцінювання
Викладач						
Циклова комісія						
Відділення						
Адміністрація коледжу						

Рівні та форми контролю якості викладання

Контроль якості викладання в коледжі здійснюють у формі відкритих занять, взаємовідвідувань, контрольних відвідувань, експертного оцінювання, анкетування та самооцінювання.

Відкриті заняття організують з метою оцінювання якості та методики проведення навчального заняття, обміну досвідом викладання, оцінювання впливу якості викладання на результати навчання тощо. Відкриті заняття дають змогу контролювати й удосконалювати педагогічну майстерність ПП.

Взаємовідвідування – форма взаємного контролю та обміну досвідом викладання з метою вдосконалення педагогічної майстерності ПП.

Контрольні відвідування здійснюють особи яким делеговано такі повноваження з метою виявлення загального рівня викладання та педагогічної майстерності окремих ПП. Результати контрольних відвідувань обговорюють з викладачами, а, за необхідності, із головами циклових комісій чи на засіданнях циклових комісій.

Експертне оцінювання якості викладання виконують за наявності конфліктних ситуацій, що пов'язані з діяльністю викладача. Для здійснення експертного оцінювання розпорядженням директора начальника коледжу створюється комісія з викладачів циклової комісії чи осіб, яким делеговані повноваження виконувати оцінювання.

Анкетування курсантів (студентів) здійснюють з метою оцінювання рівня задоволеності вимог курсантів (студентів) щодо якості викладання та педагогічної майстерності викладачів. Порядок анкетування регламентує відповідний нормативний документ в коледжі.

Самооцінювання викладач здійснює шляхом визначення результативності виконаних ним навчальної, методичної та організаційної видів робіт за звітний період. Результати самооцінювання викладача розглядають та затверджують на засіданні циклової комісії в кінці навчального року.

3 Контроль якості результатів навчання

3.1 Основою внутрішнього контролю якості є контроль якості результатів навчання (діагностика знань курсантів (студентів) викладачами). Цей контроль дає змогу виявити відхилення між фактичними та результативними очікуваними показниками.

3.2 Завданнями контролю якості результатів навчання є:

- оцінювання рівня набуття знань курсантами (студентами);
- виявлення умінь і навичок курсантів (студентів) використовувати набуті знання в практичній діяльності;
- виявлення рівня набуття компетентностей;
- контроль результатів самостійної роботи курсантів (студентів);
- виявлення причин недостатнього засвоєння навчального матеріалу тощо.

3.3 Контроль якості результатів навчання здійснюють на таких рівнях:

- коледжу загалом (директорський контроль);
- відділення;
- циклової комісії;
- викладача.

3.3.1 Директорський контроль охоплює контроль якості навчання курсантів (студентів) та результатів їхньої участі в дослідницькій роботі, конкурсах й олімпіадах.

3.3.2 Контроль на рівні відділень охоплює:

- контроль якості навчання курсантів (студентів) та виявлення чинників, які впливають на результати навчання;
- контроль документального оформлення оцінювання результатів навчання.

3.3.3 Контроль на рівні циклової комісії охоплює:

- контроль якості вивчення навчальних дисциплін;
- поточний та підсумковий контроль знань курсантів (студентів);
- контроль набуття практичних вмінь і навичок;
- контроль залишкових знань курсантів (студентів).

3.3.4 На рівні викладача здійснюють вхідний, поточний та підсумковий види контролю результатів навчання курсантів (студентів).

3.3.5 Вхідний контроль знань (діагностика початкового рівня знань курсантів (студентів) здійснюють на перших навчальних заняттях з метою виявлення рівня базових знань, умінь та навичок курсантів (студентів), необхідних для вивчення певної навчальної дисципліни. За його результатами викладач вибирає відповідні методи навчання.

3.3.6 Результати діагностики початкового рівня знань курсантів (студентів) обговорюють на засіданні циклової комісії і можуть бути підставою для внесення коригувань у робочі програми навчальних дисциплін.

3.4 Розрізняють види вхідного контролю знань:

Початковий контроль знань (контроль рівня базових знань курсантів (студентів), прийнятих на перший курс) здійснюють з метою виявлення рівня підготовки курсанта (студента) з певних предметів чи навчальних дисциплін.

Попередній контроль знань здійснюють з метою виявлення рівня знань із тих навчальних дисциплін, на яких ґрунтується вивчення нової навчальної дисципліни (згідно з структурно-логічною схемою підготовки фахівців).

Поточний контроль здійснюють під час проведення навчальних занять з метою перевірки: засвоєння курсантами (студентами) навчального матеріалу; набуття практичних навичок; уміння самостійно опрацювати, публічно чи письмово подати певний навчальний матеріал.

3.5 Форми і методи здійснення поточного контролю під час навчальних занять та систему оцінювання якості результатів навчання визначає циклова

комісія, затверджуючи робочу програму навчальної дисципліни, а лектор доводить їх до відома курсантів (студентів).

Види і форми методів поточного контролю регламентуються «Положенням про організацію та проведення поточного і семестрового контролю результатів навчання здобувачів освіти».

Інформацію про результати поточного контролю курсант (студент) отримує під час навчальних занять, консультацій або через відповідні інформаційні системи коледжу.

Підсумковий контроль проводять з навчальних дисциплін з метою оцінювання результатів навчання з навчальних дисциплін, а також рівня знань і вмінь курсантів (студентів), які вони повинні продемонструвати для підтвердження набуття ними компетентностей передбачених ОП.

Проведення підсумкового контролю в коледжі регламентують «Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю результатів навчання здобувачів освіти» та «Положення про атестацію здобувачів освіти та роботу екзаменаційної комісії в коледжі»

Підсумковий контроль охоплює семестровий контроль та атестацію випускників. Семестровий контроль здійснюють у формі семестрового екзамену або диференційованого заліку з навчальної або дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного її робочою програмою, а також у формі захисту курсового проекту (роботи).

Атестація випускників є завершальним етапом навчання, її завданням є встановлення відповідності рівня підготовки курсантів (студентів) ОП та їхньої готовності до виконання професійних завдань. Атестацію здійснює ЕК. Вона може проводитись у формі кваліфікаційного екзамену чи захисту кваліфікаційної роботи.

Контроль залишкових знань курсантів (студентів) в коледжі здійснюють за наказом начальника коледжу з навчальних дисциплін, вивчення яких завершено у попередньому семестрі або навчальному році відповідно до «Положення про оцінювання залишкових знань здобувачів освіти у формі комплексних контрольних робіт із навчальних дисциплін».

Результати оцінювання залишкових знань курсантів (студентів) щорічно аналізують з урахуванням акредитаційних вимог за показниками: явка курсантів (студентів) на контрольний захід, якість знань, успішність, зіставлення результатів контрольного заходу з результатами попереднього підсумкового контролю із навчальної дисципліни.

Самоконтроль курсантів (студентів). Курсанти (студенти) коледжу здійснюють самоконтроль набутих ними результатів свого навчання. Засоби

самоконтролю є невід’ємною частиною навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін.

Контроль кадрового та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу здійснюють шляхом порівняння фактичних показників з нормативними вимогами та плановими показниками щодо забезпечення якості підготовки фахівців.

4 Зовнішній контроль

4.1 Зовнішній контроль якості освітнього процесу та підготовки фахівців охоплює:

- державно-громадський контроль;
- контроль на міжнародному рівні.

4.2 Державно-громадський контроль.

Державний контроль здійснюють на плановій основі відповідно до чинного законодавства та нормативних актів органів державного управління.

Основними формами державного контролю є акредитаційна експертиза, експертне оцінювання діяльності коледжу та інспектування, які ґрунтуються на зіставленні основних показників коледжу і норм, встановлених державою.

Громадський контроль (моніторинг) передбачає залучення недержавних експертних організацій, що забезпечують суспільну експертизу якості освітніх послуг і враховують вимоги ринку праці. До громадського контролю належить: визначення рейтингу коледжу; оцінка якості освітніх послуг громадськими організаціями, роботодавцями; контроль наглядовою радою Університету; визначення професійної придатності фахівців (сертифікація фахівців) тощо.

4.3 Контроль на міжнародному рівні Контроль якості освітніх послуг на міжнародному рівні здійснюють міжнародні організації та освітні асоціації.